

se recitau adesea la demonstrațiile muncitorilor. În această perioadă au fost traduse operele lui Maxim Gorki « Întreprinderile Artamonov » (1934), « Universitățile mele » (1936), « Foma Gordeev » (1938). Teatrul din Łódź a pus în scenă piesa lui Gorki « Egor Buliciov și alții », care în scurt timp a fost scoasă de pe afiș la insistențele presei reacționare.

Apar acum traduceri din operele lui A. Tolstoi, A. Bezimenski, S. Kirsanov, Vera Inber și ale multor alți scriitori sovietici. În anul 1933 un număr special al revistei săptămânale « Wiadomości literackie » a fost consacrat problemelor literaturii și artei sovietice. « Apariția numărului din „Wiadomości literackie“ consacrat literaturii sovietice scria „Literaturnaia gazeta“ organul Uniunii Scriitorilor Sovietici — a constituit în acea vreme un serios pas înainte pe drumul stabilirii legăturilor culturale dintre cele două țări, a contribuit la creșterea interesului opiniei publice poloneze față de literatura, arta și cultura sovietică »²⁷.

La rîndul său, opinia publică sovietică a întâmpinat cu bucurie începutul făcut de săptămînalul polonez. La Moscova s-a desfășurat săptămîna artei poloneze (noiembrie 1933). În anul 1935 « Literaturnaia gazeta » consacră un număr special problemelor artei și literaturii polone. Cu toate acestea, cercurile conducătoare din Polonia n-au mers mai departe pe drumul apropierii culturale dintre cele două țări. Dimpotrivă, ele au căutat să intensifice fascizarea țării. Poporul polonez însă nu și-a încetat lupta. Valul de greve creștea. Mișcarea antifascistă al cărui organizator și inspirator era Partidul Comunist, atins în această perioadă proporții nemaiîntîlnite.

Un rol important în organizarea forțelor progresiste la lupta împotriva fascismului l-a jucat Congresul scriitorilor progresiști ce a avut loc la Cracovia în luna mai a anului 1935, cu care prilej a fost adoptată o rezoluție cu privire la necesitatea « creării unui front popular unic al muncitorilor și țăranilor pentru lupta necruțătoare împotriva fascismului și a jugului impus de el ». Chemarea Congresului a fost semnată de L. Kruczkowski, Wł. Broniewski, W. Wasilewska, L. Szenwald, St. Dobrowolski și de mulți alții.

În anul 1935 a avut loc la Lvov Congresul oamenilor de cultură progresiști, convocat în semn de protest împotriva împușcării muncitorilor. Problema principală la ordinea zilei a constituit-o starea culturii contemporane și strîngerea rîndurilor scriitorilor progresiști în lupta împotriva ideologiei fasciste. La Congres au fost prezente delegații ale muncitorilor și țăranilor. « Care sînt cuvintele cu care să redai elanul de luptă, entuziasmul care a însuflețit pe toți participanții la congres, care sînt cuvintele cu care să redai conștiința lor că există forțe pe care se pot bizui, și anume masele cele mai largi de muncitori, țărani și intelectuali trezite din somnolența politică de pînă atunci? Noi am simțit cu acest prilej că vorbele noastre constituie nu numai o armă ascuțită de luptă, ci și o hrană spirituală, tot atît de necesară ca și pîinea de toate zilele. Noi am simțit că scriitorul atașat muncitorimii și țăranimii este un om iubit de mase, apropiat lor, un tovarăș » — își amintește Wł. Broniewski²⁸.

Literatura proletară și-a cîștigat aprecierea cititorului democrat, nu numai datorită conținutului ei ideologic și actualității problematice, ci și datorită formei sale profund populare. Wł. Broniewski cerea scriitorului mai mult patos, mai multă simplitate. Tendința spre frumusețe și laconism în limbă,

²⁷ Vezi « Литературная газета », 18 iunie, 1935.

²⁸ Vezi culegerea « Современная польская литература », p. 206.